

EUROPA-
KOMMISSIONEN

DEN EUROPÆISKE UNIONS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER OG
SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 12.12.2011
KOM(2011) 886 endelig

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**MENNESKERETTIGHEDER OG DEMOKRATI I CENTRUM FOR EU'S
OPTRÆDEN UDADTIL -
EN MERE EFFEKTIV TILGANG**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Konteksten: EU som global forkæmper for menneskerettigheder	5
EU's tilgang	7
A. Omlægning af gennemførelsen: En effektiv og skræddersyet indsats	8
Maksimering af virkningerne i praksis gennem skræddersyede tilgange.	8
Opnåelse af resultater inden for tværgående temaer gennem en kampagnebaseret tilgang	8
En ny tilgang over for nabolande og lande, der ligger længere væk.....	9
Arbejde i partnerskab med civilsamfundet.....	9
B. Sammenhæng i politiktilgangen.....	10
Demokrati og valg	10
Udviklingssamarbejde	11
Menneskerettighedsklausuler	12
Handelspolitik	12
Informations- og kommunikationsteknologi	12
Virksomheder og menneskerettigheder.....	13
Konfliktforebyggelse.....	13
Krisestyring	13
Bekæmpelse af terrorisme	14
Frihed, sikkerhed og retlige anliggender.....	14
En 360 grader sammenhængende politik	15
C. Opbygning af stærke partnerskaber	16
Multilateralt samarbejde.....	16
International retfærdighed	16
Regionale organisationer.....	16
Større virkning gennem dialog	17
Reaktion på alvorlige krænkelser	17
D. Udnyttelse af Europas kollektive vægt.....	17
Europa-Parlamentet	18
Medlemsstaterne.....	18
En permanent kapacitet for menneskerettigheder og demokrati i Rådet	18

Opbygning af en menneskerettigheds- og demokratikultur	18
Nytænkning af EU's kommunikation	19
De næste skridt	19

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

MENNESKERETTIGHEDER OG DEMOKRATI I CENTRUM FOR EU'S OPTRÆDEN UDADTIL- EN MERE EFFEKTIV TILGANG

Alle menneskerettigheder – borgerrettigheder, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder – er universelle og gældende for alle og overalt. Overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder er noget helt centralt for Den Europæiske Union. Beskyttelse og fremme af menneskerettigheder er en rød tråd i EU's indsats, både inden for og uden for Unionens grænser. EU må stå fast på de normer og værdier for menneskerettigheder og demokrati, som Unionen søger at håndhæve, være kreativ i den måde, den håndhæver dem på, og 100 % målrettet mod at opnå konkrete resultater.

Formålet med denne meddelelse er at få sat gang i en debat med de andre europæiske institutioner om, hvordan man kan gøre EU's eksterne politik inden for menneskerettigheder og demokrati mere aktiv, sammenhængende og effektiv. Ud fra ønsket om at give EU's indsats et mærkbart løft skitserer meddelelsen en vision for, hvordan EU kan udvide, uddybe og strømline sin indsats på den internationale scene for at kunne gøre en virkelig forskel i almindelige menneskers liv.

I denne meddelelse foreslås en indsats på fire områder – gennemførelsesmekanismer, integration af forskellige politikker, etablering af partnerskaber og fælles optræden, hvor EU taler med én stemme. Formålet er at indhente Rådets og Europa-Parlamentets syn på, hvordan vi kan udnytte mulighederne og tage udfordringerne op. Meddelelsen skitserer en kurs, som også andre interessenter opfordres til at fremsætte bemærkninger og synspunkter om, og som tager sigte på en markant styrkelse af EU's eksterne strategi på menneskerettighedsområdet.

"Unionens optræden på den internationale scene bygger på de principper, der har ligget til grund for dens egen oprettelse, udvikling og udvidelse, og som den tilstræber at fremme i den øvrige verden: demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæggende frihedsrettigheders universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for grundsatningerne i De Forenede Nationers pagt og folkeretten."

Traktaten om Den Europæiske Union, artikel 21

Konteksten: EU som global forkæmper for menneskerettigheder

Der er gået ti år siden Kommissionens meddelelse af 8. maj 2001 om *"Den Europæiske Unions medvirken til at fremme menneskerettigheder og demokratisering i tredjelande"*. Siden da er der sket voldsomme forandringer i verden, fra terrorangrebene i USA (9/11) til det arabiske forår. Begivenhederne i 2011 i Mellemøsten og Nordafrika viser, hvilken central betydning menneskerettigheder og demokrati har. Det er nu vigtigt at forny EU's bestræbelser på at udforme en effektiv reaktion på de udfordringer, menneskerettighederne og demokratiet står over for på verdensplan.

EU har inden for rammerne af sin optræden udadtil udviklet en bred vifte af politiske instrumenter og retningslinjer for at kunne omsætte sine forpligtelser med hensyn til menneskerettigheder og demokrati til praksis i samarbejde med EU's medlemsstater, Europa-Parlamentet og civilsamfundet. Adskillige retningslinjer vedtaget af Rådet (samt værktøjer og lignende instrumenter) styrer EU's indsats på de vigtigste områder inden for menneskerettigheder, såsom dødsstraf, bekæmpelse af tortur og beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere, religions- og trosfrihed, børns rettigheder, kvinders rettigheder og seksuel orientering. En handlingsplan har skabt et nyt grundlag for EU's støtte til demokrati.

På dette grundlag har EU rejst spørgsmål om menneskerettigheder og truede enkeltpersoners situation med andre lande i stadig flere dialoger og drøftelser om menneskerettigheder, ved politiske møder, i diplomatiske sammenhænge og offentligt. EU har tilbudt rådgivning og støtte til at styrke de demokratiske institutioner og menneskerettighederne og har taget skridt til restriktive foranstaltninger i tilfælde af alvorlige menneskerettighedskrænkelser. Et tæt samarbejde med og støtte til civilsamfundet er et centralt element i EU's indsats.

EU har også taget teten, når det drejer sig om at etablere stærke standarder og mekanismer til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder i FN, Europarådet og OSCE, og EU har samarbejdet med andre organisationer og interessenter for at sikre, at FN reagerer på alvorlige menneskerettighedskrænkelser i bestemte lande og tager væsentlige menneskerettighedsaspekter op.

EU har selv sat menneskerettigheder i centrum for sin udvidelsespolitik, der er underlagt Københavnerkriterierne.

Verdenserklæringen om menneskerettigheder fastsætter internationale standarder for alle FN's medlemslande. Alle FN-medlemslande er part i mindst en af de seks vigtigste traktater om menneskerettigheder, verdenserklæringen har inspireret, og 80 % af staterne har ratificeret mindst fire traktater. Og ratificeringen fortsætter i et stabilt tempo. Inden for arbejdstagerrettigheder er de otte centrale ILO-konventioner nået op på en høj ratificeringsprocent i hele verden og er da også blevet fuldt ratificeret af alle EU-landene. Der

findes således en global retlig ramme - den virkelige udfordring ligger i at sikre dens gennemførelse.

EU arbejder for menneskerettighederne inden for og uden for Unionens grænser ud fra den holdning, at menneskerettighederne er uundværlige, både af hensyn til den enkeltes værdighed og den sociale retfærdighed samt for at fremme international fred, velstand og stabilitet.

Udfordringerne

I de senere år er der dukket udfordringer op. Først og fremmest er legitimiteten af de internationale normer og standarder for menneskerettigheder og demokrati blevet anfægtet, undertiden af nye vækstlande, som EU søger at samarbejde med. I FN har nogle medlemslande anfægtet veletablerede menneskerettighedsnormer og - med urette - antydnet, at menneskerettighedskrænkelser kan retfærdiggøres af kulturelle forskelle. Love om blasfemi er blevet anvendt til at begrænse ytringsfriheden. Den nuværende økonomiske krise har medført yderligere ændringer af den globale økonomi, hvilket igen har fået nogle til at anfægte menneskerettighedernes universelle karakter og nytte. EU's indsats for at fremme menneskerettighederne på områder som afskaffelse af dødsstraf eller seksuel orientering støder ofte på modstand.

Selv på områder, hvor internationale standarder er generelt accepteret, forløber implementeringen på nationalt niveau ofte fortsat langsomt. Kvinder og piger udsættes stadig for forskelsbehandling og vold. Forskelsbehandling på grund af seksuel orientering og kønsidentitet er udbredt. Inden for det seneste årti er der ikke sket tilstrækkelige fremskridt med at få afskaffet tortur og umenneskelig behandling eller beskytte og fremme børns rettigheder. EU var medvirkende til at få vedtaget De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap og har tiltrådt den som fuldgyldig part – men der er stadig mange udfordringer, der må overvindes, før konventionen er fuldstændigt gennemført.

Der råder også en opfattelse af, at EU's erklæringer om menneskerettigheder og demokrati ikke altid fuldt ud modsvarer af Unionens eksterne eller interne politikker. I forbindelse med det arabiske forår er der blevet rejst en debat om, hvorvidt EU førhen har gjort tilstrækkeligt for at støtte civilsamfundet og fremme ændringer frem for stabilitet. Samtidig er EU's interne menneskerettighedsrenommé i stigende grad blevet gjort til genstand for granskelse.

Endelig frembyder globaliseringen nye udfordringer for menneskerettighederne. Under den stadigt stigende internationalisering og indbyrdes økonomiske afhængighed er der kommet nye aktører til, med komplekse konsekvenser for menneskerettighederne. Mens menneskerettighedsforpligtelserne traditionelt har været et statsanliggende, antager menneskerettighedskrænkelser i dag langt flere forskellige former, lige fra oprindelige folk, som får deres land taget fra sig, til eksport af nye teknologier, der anvendes til censur og overvågning. Og mens globaliseringen i mange lande har bidraget til at forbedre forholdene for mange mennesker ved at løfte dem ud af fattigdom og gøre lukkede samfund mere åbne, er der andre lande, hvor globaliseringen kritiseres for at forstærke uligheder og øge diskrimination og udnyttelse.

Det er hovedlinjerne i de udfordringer, EU er nødt til at overvinde for at nå frem til en mere effektiv tilgang til menneskerettigheder og demokrati i sin optræden udadtil.

EU's tilgang

EU har ikke altid handlet så effektivt og forenet, som det kunne ønskes. Det drejer sig om at sikre en klar, sammenhængende og effektiv politik ved at agere klogere og mere strategisk. Lissabontraktatens løfte om at sætte menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet i centrum for al optræden udadtil og sikre sammenhæng mellem de forskellige områder og gennemførelsen af principperne i EU's udenrigspolitik har gjort behovet herfor endnu mere presserende.

Nedenfor skitseres nøgleelementerne i en strategisk ramme, med forslag til en vision og en række foranstaltninger, som de europæiske institutioner kan tage stilling til og bidrage til med bemærkninger og inputs.

EU's mål må fortsat være at forebygge krænkelse af menneskerettighederne og i tilfælde af sådanne krænkelse sikre, at ofre har klagemuligheder og mulighed for domstolsprøvelse, og at de ansvarlige drages til ansvar.

Dermed beviser EU sit engagement i alle menneskerettighedernes universalitet, udelelighed og indbyrdes afhængighed – hvad enten der er tale om borgerrettigheder, politiske, økonomiske, sociale eller kulturelle rettigheder. Respekt for menneskerettighederne er nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettigheder, De Forenede Nationers pagt og de internationale traktater om menneskerettigheder.

Demokrati er en universel værdi, som beror på menneskets frit udtrykte vilje til selv at bestemme sit politiske system. Menneskerettigheder og demokrati går hånd i hånd med frihedsrettighederne – ytringsfrihed, foreningsfrihed og forsamlingsfrihed – som understøtter demokratiet. Udviklinger som f.eks. det arabiske forår har endnu engang vist, at frihed ikke kan undertrykkes.

EU mener, at respekten for retsstatsprincippet, herunder adgang til domstolsprøvelse og retten til en retfærdig rettergang, er af afgørende betydning for beskyttelsen af menneskerettighederne og de demokratiske principper.

EU må forpligte sig til at fremme og beskytte frihed, værdighed, lighed og retfærdighed for alle som et helt centralt mål i udenrigspolitikken. Menneskerettigheder og demokrati skal løbe som en "rød tråd" gennem alle EU's eksterne politikker. Fremme af disse mål er en vigtig forudsætning for andre mål, såsom sikkerhed, udvikling, økonomisk deltagelse og social inklusion. Menneskerettigheder og demokrati bør inddrages på alle trin i den udenrigspolitiske beslutningsproces.

EU's optræden udadtil skal stemme overens med rettighederne i EU's charter om grundlæggende rettigheder, som blev gjort til bindende EU-ret med Lissabontraktaten, og rettighederne i den europæiske menneskerettighedskonvention.

Med henblik på at fremme disse principper er EU nødt til at revidere sine gennemførelsesmekanismer, processer og strukturer. Der er behov for at sætte ind på flere områder, bl.a.:

- Eksterne gennemførelsesmekanismer – vil målene inden for menneskerettigheder og demokrati ikke bedre kunne realiseres med en skræddersyet, landespecifik "bottom-

up"-tilgang, kombineret med en tværgående verdensomspændende kampagne om specifikke temaer?

- Processer – hvordan kan EU komme til at stå mere samlet over hele spektret af sine politikker og institutioner og eksternt i samarbejdet med internationale partnere, ngo'er, regionale grupperinger og internationale organisationer?
- Interne strukturer – skal vi satse på et netværk af antenner med fokus på menneskerettigheder og demokrati i alle EU's delegationer i verden og en stående kapacitet i Rådet for menneskerettigheds- og demokratispørgsmål?

A. OMLÆGNING AF GENNEMFØRELSEN: EN EFFEKTIV OG SKRÆDDERSYET INDSATS

Maksimering af virkningerne i praksis gennem skræddersyede tilgange.

Traditionelt har EU haft en "top-down"-tilgang til sin strategi for menneskerettigheder, idet globale prioriteter er blevet vedtaget i Bruxelles og derefter søgt gennemført gennem politisk dialog og møder med tredjelande. Men selv om principperne og målene er universelle, kan og skal de umiddelbare prioriteter og dermed vejen frem og de tilhørende tidsplaner, variere fra land til land.

Selv om de overordnede mål med EU's politik inden for menneskerettigheder og demokrati således fortsat er gyldige og uændrede, vil en tilgang, der sigter mod at sætte målene i et land i relation til de faktiske forhold, være mere tilbøjelig til at kunne give konkrete resultater end en universaltilgang. Skræddersyede landestrategier for menneskerettigheder og demokrati bør derfor være en integreret del af EU's samlede strategi over for dette land. Dette vil bidrage til at prioritere og rationalisere arbejdet, især for EU's delegationer og medlemsstaternes ambassader, mens man samtidig opnår en mere optimalt brug af den relevante kombination af EU-værktøjer og -instrumenter og arbejder i de områder, hvor sandsynligheden for varige forbedringer og ændringer er størst. Det betyder ikke, at EU f.eks. ikke skal fordømme brugen af dødsstraf i et land, som fortsætter med at anvende den, men at dette ikke bør være det eneste fokus i EU's menneskerettighedsarbejde, når der måske kunne opnås ændringer på andre områder.

EU er i færd med at udvikle menneskerettighedsstrategier for over 150 lande (i sidste instans skal alle lande med). De skal hjælpe EU med at skræddersy sin tilgang og få større positive indvirkninger i praksis. Landestrategierne tager sigte på at få samlet EU-delegationernes og de nationale diplomatiske missioners ressourcer i marken. De fastlægger landespecifikke prioriteter og mål, der kan integreres i alle EU's relevante eksterne politikker, f.eks. inden for udvikling, handel eller sikkerhed, og således passes ind i EU's overordnede politiske og økonomiske forbindelser med et givent land. Strategierne udarbejdes under hensyntagen til civilsamfundets synspunkter.

EU må sikre, at der tages hensyn til landestrategierne for menneskerettigheder i dialogerne om menneskerettigheder og politikudformningen og i programlægningen og gennemførelsen af finansiel bistand til tredjelande, også i landestrategidokumenterne i årene efter 2013.

Opnåelse af resultater inden for tværgående temaer gennem en kampagnebaseret tilgang

Ud over landebaserede, individuelt tilpassede strategier bør EU udpege tværgående temaer, som EU kan lægge sin samlede indflydelse bag i tidsbegrænsede, målrettede kampagner. Det

mangeårige arbejde for at støtte Den Internationale Straffedomstol (ICC) og afskaffe dødsstraffen er gode eksempler herpå. Sådanne kampagner bør være genstand for en fælles indsats fra alle EU-institutioner og individuelle EU-lande.

Den Højtstående Repræsentant har foreslået, at man fokuserer på tre temaer i de kommende tre år:

- justitsreform med fokus på retten til en retfærdig rettergang
- kvinders rettigheder – med udgangspunkt i EU's helhedstilgang til kvinder, fred og sikkerhed samt EU's strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder
- børns rettigheder – med udgangspunkt i "*EU's dagsorden for børns rettigheder*" og begge sæt EU-retningslinjer om børn.

EU-institutionerne og medlemsstaterne bør inddrages i opstillingen af specifikke, målelige, opnåelige, realistiske og tidsbegrænsede mål sammen med gennemførelsesplaner for hver kampagne.

En ny tilgang over for nabolande og lande, der ligger længere væk

Den seneste revision af den europæiske naboskabspolitik medførte en videreudvikling af EU's politik til støtte for demokrati. Den nye tilgang er baseret på gensidig ansvarlighed og øget forpligtelse over for de universelle værdier – menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet – og herunder en intensiveret politisk dialog på dette område. Der blev indført to begreber: "velforankret demokrati", der sigter mod at etablere et referencescenario, som fremskridt kan måles mod, og "mere for mere", som belønner lande, der er villige til at gøre reelle fremskridt på vejen mod demokrati ved at stille yderligere midler til rådighed for samarbejde. Det modsatte af "mere for mere" bør ligeledes gælde. Partnerskaber med civilsamfundet skal styrkes, og der vil blive stillet yderligere finansiel bistand til rådighed, herunder gennem en ny og målrettet finansieringsfacilitet.

Arbejde i partnerskab med civilsamfundet

EU skal arbejde tæt sammen med civilsamfundet og trække på dets ekspertise og alternative kommunikationskanaler. Den mangeårige dialog mellem embedsmænd, ngo'er, erhvervslivet, fagforeninger og medierne skal udvikles. EU skal fortsat støtte de velfungerende civilsamfund, der er livsvigtige for demokratiske stater, og arbejdsmarkedets parter, som er nøglen til reformer. Selv hvor der er ringe eller ingen rimelig udsigt til at komme i effektiv dialog med en regering, bør dette ikke medføre mindre kontakt med befolkningen i dette land. Behovet er blot så meget større for, at EU samarbejder med civilsamfundet og en fredelig politisk opposition og yder støtte til menneskerettighedsforkæmpere, der er udsat for risici og trusler. EU skal fortsat drøfte specifikke situationer med menneskerettighedsproblemer og -krænkelser samt tilbageslag for demokrati, med særlig vægt på at bevare eller skabe de nødvendige muligheder for, at civilsamfundet kan udfolde sig.

EU har en systematisk tilgang til høringer med internationale og lokale ikke-statslige menneskerettighedsorganisationer inden for alle aspekter af sin menneskerettighedspolitik. Der vil blive lagt særlig vægt på støtte til at skabe forudsætningerne for, at civilsamfundet i tredjelande kan operere frit. Det årlige EU/ngo-forum om menneskerettigheder skal fortsat gennemgå og bidrage til EU's indsats.

Menneskerettighedsforkæmpere er uundværlige allierede for EU i bestræbelserne på at fremme og beskytte menneskerettighederne på globalt plan, og de er vigtige samarbejdspartnere for EU's delegationer og medlemsstaternes diplomatiske missioner i tredjelande.

EU skal fortsat støtte en effektiv gennemførelse af EU's retningslinjer for menneskerettighedsforkæmpere, herunder gennem bevidstgørelse af alle relevante interessenter. EU skal fortsat træde til, når der er presserende behov for at beskytte menneskerettighedsforkæmpere i overhængende fare, navnlig gennem en akutbeskyttelsesordning på EU-plan. Politisk støtte til menneskerettighedsforkæmpere suppleres med målrettet finansiel bistand fra EIDHR, under hensyntagen til de specifikke hindringer, de bliver stillet overfor i deres daglige arbejde.

Til Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder (EIDHR) er der afsat 1,1 mia. EUR for perioden 2007-2013, hvilket afspejler EU's vilje til at fremme og støtte demokrati og menneskerettigheder gennem støtte til civilsamfundet og menneskerettighedsinstitutioner på verdensplan. For den kommende flerårige finansielle ramme for 2014-2020 har Kommissionen foreslået at øge finansieringen til 1,4 mia. EUR (i 2011-priser).

I forbindelse med den flerårige finansielle ramme vil der blive fremsat forslag om at gøre EIDHR mere fleksibelt, således at det giver bedre, hurtigere og flere resultater, og således at flere organisationer får adgang til midler, og der sikres en hurtig reaktion på civilsamfundets behov i lande med de mest presserende og vanskelige situationer.

B. SAMMENHÆNG I POLITIKTILGANGEN

EU er fast besluttet på at sætte menneskerettigheder og demokrati i højsædet i sin optræden udadtil, som en "rød tråd", der løber igennem alt, hvad EU gør. I traktaten om Den Europæiske Union slås det fast, at menneskerettigheder og demokrati er de styrende principper for alle EU's tiltag. Der er mulighed for at skabe større sammenhæng over hele den brede vifte af EU-politikker, således at de tilsammen kan opnå deres fulde gennemslagskraft.

Flere af EU's politikker med en ekstern dimension har en klar relevans for menneskerettigheder og demokrati, herunder politikkerne om udviklingssamarbejde, handel, frihed, sikkerhed og retfærdighed, bekæmpelse af terrorisme, krisestyring, konfliktforebyggelse og regulering af internettet.

Alle aktiviteter, der udvikles inden for rammerne af disse politikker (herunder de foranstaltninger, medlemsstaterne inden for rammerne af deres respektive kompetence træffer til gennemførelsen af dem), skal fortsat være fuldt forenelige med overholdelse, beskyttelse og fremme af menneskerettighederne.

Demokrati og valg

I relation til demokratistøtte bekender EU og medlemsstaterne sig til demokrati, hvilket er knæsat i traktater og forfatninger og bygger på stærke parlamentariske traditioner. I 2009 vedtog EU en strategi og en handlingsdagsorden for demokratistøtte i EU's eksterne forbindelser. Heri opfordres til større politisk sammenhæng og bedre koordineret anvendelse af instrumenter, i overensstemmelse med ånden i Lissabontraktaten.

Valg spiller en central rolle for en lang række menneskerettigheder, bl.a. ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og foreningsfrihed. EU er en vigtig aktør, når det drejer sig om støtte til valg, og hjælper partnerlande med at gennemføre troværdige, gennemsigtige og inklusive valghandlinger. Et af de vigtigste instrumenter, EU råder over i dette øjemed, er valgobservationerne. Valgobservatøernes henstillinger yder et meget nyttigt bidrag til yderligere støtte til menneskerettigheder og demokrati i et land. EU vil i sine valgobservationer fokusere mere på kvinders og nationale minoriteters samt handicappedes deltagelse både som kandidater og vælgere. Det er et vigtigt led i EU's strategi at sikre synergi mellem valgstøtte og valgobservation. EU vil gøre aktivt brug af valgobservationsrapporterne.

Men valg er ikke i sig selv nok til at sikre et demokrati. I EU's tilgang til demokrati bør der skabes synergi mellem direkte støtte til valghandlinger, det politiske samfund (parlamenter og politiske partier, civilsamfundet og medierne) og støtte til andre vigtige elementer i en statsopbygning, såsom retstatsprincippet, justitsvæsen, reformer i den offentlige forvaltning og decentralisering.

EU har sat mere ind på at få gennemført *Handlingsdagsordenen for demokratistøtte* og har igangsat den første række pilotlande på basis af demokratikomponenten i EIDHR og søgt at skabe bedre sammenhæng i anvendelsen af de politiske og finansielle instrumenter i sin overordnede tilgang til demokratistøtte på globalt plan. EU's reaktion på den seneste udvikling i Nordafrika var baseret på de initiativer, der i forbindelse med revisionen af den europæiske naboskabspolitik er taget til at videreudvikle metoderne for støtte af reformer, der kan opbygge et holdbart demokrati. Det indebærer anvendelse af positive og negative incitamentter efter omstændighederne og udvikling af benchmarks til evaluering af fremskridt inden for menneskerettigheder, demokrati og retstatsprincippet.

Udviklingssamarbejde

Dagsordnerne for menneskerettigheder og udviklingssamarbejde er nært forbundne. Overholdelse af menneskerettighederne er afgørende for fuld opnåelse af årtusindudviklingsmålene. EU har en mangeårig forpligtelse til at sikre, at overholdelse af menneskerettighederne og demokratisk udvikling integreres i udviklingssamarbejdet. Det kan være i form af at sikre gennemsigtighed i beslutningsprocessen for at muliggøre fuld deltagelse for kvinder og marginaliserede grupper, således at man ikke bidrager til yderligere udstødelse af dem. Der bør gøres en indsats for at sikre, at EU-finansierede udviklingsprogrammer og projekter bidrager til opfyldelse af partnerlandenes internationale menneskerettighedsforpligtelser, herunder anbefalingerne fra FN's officielle organer og fra den universelle regelmæssige gennemgang samt fra andre organer som ILO. En sammenkobling af menneskerettigheder, demokrati og udvikling er af afgørende betydning for at opnå succes på områder, der spænder lige fra adgang til vand og sanitet til fødevarer sikkerhed.

I den nylige meddelelse om "Forøgelse af virkningerne af EU's udviklingspolitik: En dagsorden for forandringer" understreges behovet for bedre støtte til partnerlandenes bestræbelser på at opfylde deres indenlandske og internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet. EU har forpligtet sig til at sikre, at et lands resultater vedrørende menneskerettigheder, demokrati og retstatsprincipper får en mere direkte indvirkning på programlægningen, retningslinjerne og bistandskanalerne og på vurderingen af direkte budgetstøtte.

I evalueringen af direkte budgetstøttekontrakter kan der knyttes særlige betingelser til støtten til vidtrækkende og bæredygtigt demokrati og menneskerettigheder, i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om "Den fremtidige strategi for EU's budgetstøtte til tredjelande".

De landespecifikke menneskerettighedsstrategier og en *menneskerettighedsbaseret tilgang* bør sikre, at menneskerettigheder og demokrati bliver afspejlet i hele udviklingssamarbejdet, og at der er kontinuitet mellem politisk dialog og politikdialog om spørgsmål vedrørende menneskerettigheder og udviklingssamarbejde.

Menneskerettighedsklausuler

Siden 1995 har EU medtaget en menneskerettighedsklausul i politiske rammeaftaler med tredjelande. Denne politik blev bekræftet i 2010. Klausulen er nu indeholdt i aftalerne med mere end 120 lande, og flere er under forhandling. Klausulen danner grundlag for samarbejde om menneskerettigheder og fremme af menneskerettighederne på alle de områder, der er omfattet af disse aftaler. Klausulen udgør også retsgrundlaget for foranstaltninger, der træffes som reaktion på menneskerettighedskrænkelser. Disse foranstaltninger kan omfatte suspension af møder og tekniske samarbejdsprogrammer med det pågældende land.

Handelspolitik

Den fælles handelspolitik er et af de mest synlige udtryk for EU's optræden udadtil. EU's handels- og menneskerettighedsdagsorden skal være sammenhængende, gennemsigtig, forudsigelig, gennemførlig og effektiv. Udfordringen består i at få handelen til at fungere på en måde, der hjælper snarere end hindrer menneskerettighedstiltagene.

EU's tilgang til handelspolitik fokuserer på positive incitamenter, der gør brug af handelspræferencer for at fremme menneskerettighederne, kombineret med en dialog om betingelserne for at beholde disse præferencer. EU's handelspartnere er meget forskellige, og den måde, hvorpå sammenhængen med målene for menneskerettigheder sikres, skal afspejle denne mangfoldighed. En konkretisering af denne tilgang er den generelle præferenceordning, GSP, som giver yderligere præferencer til lande, der forpligter sig til at integrere de centrale universelle værdier om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøet og god regeringsførelse. EU's frihandelsaftaler hænger sammen med EU's politiske rammeaftaler (se afsnittet ovenfor om menneskerettighedsklausuler), og menneskerettighedssituationen i partnerlandet skal undersøges, når EU træffer beslutning om, hvorvidt der skal iværksættes eller indgås forhandlinger om frihandelsaftaler.

Lissabontraktaten medførte nye beføjelser inden for investeringspolitikken: EU's fælles investeringspolitik skulle styres af principperne og målene for Unionens optræden udadtil, herunder med hensyn til menneskerettigheder.

Specifikke handelsforanstaltninger benyttes også til at støtte menneskerettighedsmål. Som eksempler kan nævnes forordning (EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse, forordning (EF) nr. 1236/2005 om handel med varer, der kan anvendes til henrettelse eller tortur, og Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP om våbeneksport.

Informations- og kommunikationsteknologi

Udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi (ikt), som f.eks. internettet, mobiltelefoni og sociale medier, har et enormt potentiale til at fremme menneskerettigheder

som ytringsfrihed og forsamlingsfrihed. En global informationsstrøm kan aktivt styrke civilsamfundet og menneskeretsforkæmpere. Men denne teknologiske udvikling kan også styrke autoritære stater ved at lette overvågning og censur. Der er i øjeblikket en mangel på klare standarder for europæiske virksomheder med hensyn til salg af sådanne teknologier til autoritære stater og for efterfølgende serviceydelser såsom uddannelse og rådgivning. På denne baggrund agter EU's Udenrigstjeneste og de relevante tjenestegrene i Kommissionen at udvikle passende foranstaltninger for at sikre, at mennesker ikke gøres til genstand for vilkårlig censur eller masseovervågning, når de benytter internettet og andre former for ict, og sørge for, at de kan bruge dem bedst muligt til at fremme menneskerettigheder, bl.a. i relation til beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse.

Virksomheder og menneskerettigheder

Virksomhedernes sociale ansvar (CSR) er et koncept, der giver virksomhederne et frivilligt grundlag for at integrere sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og interaktioner. Europæiske virksomheder bør tilskyndes til at drage omsorg for, at deres aktiviteter overholder menneskerettighederne, uanset hvor de finder sted.

Globaliseringen har givet virksomhederne flere muligheder for at bidrage til overholdelse af menneskerettighederne og også skabt øget risiko for deres deltagelse i menneskerettighedsskadelige aktiviteter. EU bifaldt FN's principper for virksomheder og menneskerettigheder, der blev godkendt med enstemmighed af FN's Menneskerettighedsråd i juni 2011. Europa-Kommissionen offentliggjorde i oktober 2011 en meddelelse om virksomhedernes sociale ansvar. I meddelelsen udtrykte Kommissionen sin forventning om, at alle virksomheder opfylder virksomhedernes ansvar for at overholde menneskerettighederne som fastlagt i FN-principperne. På baggrund af denne meddelelse vil Kommissionen bl.a. udarbejde menneskerettighedsretningslinjer for små og mellemstore virksomheder, opfordre medlemsstaterne til at udvikle deres egne nationale planer for gennemførelsen af FN-principperne og fortsat tilskynde partnerlandene til at overholde internationalt anerkendte CSR-standarder, såsom OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Konfliktforebyggelse

Menneskerettighedskrænkelser, manglende grundlæggende frihedsrettigheder og en fremherskende straffrihedskultur, navnlig i skrøbelige situationer, kan forårsage eller forværre politisk ustabilitet og voldelige konflikter.

EU vil yderligere styrke fokus på menneskerettighedssituationen og respekten for de grundlæggende frihedsrettigheder i alle konfliktrisikooanalyser og i alle systemer for tidlig varsling. EU skal også fortsætte og styrke sine bestræbelser på at integrere menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder i sin konfliktforebyggelse og sine fredsofbyggende aktiviteter, og – hvor dette er relevant – omsætte analyse og tidlig varsling til muligheder for tidlig indsats.

Krisestyring

EU's krisestyringsmissioner og -aktioner virker i tæt samspil med lokale styrker, ofte under igangværende konflikter, og mange af dem støder på menneskerettighedskrænkelser. Siden den første EU-krisestyringsaktion i 2003 har man fået fastlagt en bedste praksis for integration af menneskerettigheder og kønsaspektet i planlægning og gennemførelse. EU vil holde sig tæt op ad den internationale bedste praksis inden for planlægning, uddannelse og gennemførelse

på linje med FN's tværgående tilgang til menneskerettigheder i sine fredsbevarende operationer.

I sin indsats inden for konfliktforebyggelse og krisestyring og i sin fredsskabende indsats vil EU lægge øget vægt på spørgsmål i forbindelse med menneskerettigheder, beskyttelse af børn og ligestilling, under hensyntagen til bedste internationale praksis og med fokus på at opnå demokratiske resultater, der erstatter vold med politiske konfliktløsningsmekanismer.

Implementeringen af den omfattende strategi for EU's gennemførelse af UNSCR 1325 og 1820 om kvinder, fred og sikkerhed og ligeledes retningslinjerne om vold mod kvinder og piger samt bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling vil blive integreret i EU's menneskerettighedspolitik, herunder i årsberetningen.

Gennemførelsen af retningslinjerne for humanitær folkeret vil ligeledes blive styrket.

Bekæmpelse af terrorisme

Bekæmpelse af terrorisme skal ske i fuld overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, især databeskyttelse, og international ret. I sine menneskerettighedsdialoger med tredjelande drøfter EU allerede krænkelser af menneskerettighederne begået under dække af bekæmpelse af terrorisme. Der er dog mulighed for mere intensive drøftelser af dette spørgsmål med tredjelande i dialoger om et samarbejde om terrorbekæmpelse. I disse dialoger vil EU opfordre tredjelandene til at ratificere FN's konventioner og protokoller om terrorismebekæmpelse. Menneskerettighederne skal være en mere fast forankret del af planlægningen og gennemførelsen af bistandsprojekter angående terrorbekæmpelse i tredjelande.

Frihed, sikkerhed og retlige anliggender

Inden for den eksterne del af området frihed, sikkerhed og retfærdighed – herunder politisamarbejde og retligt samarbejde, bekæmpelse af narkotika og organiseret kriminalitet, retsvæsenets funktion og uafhængighed, grænseforvaltning, menneskehandel, mobilitet, asyl og migration – spiller beskyttelse af de grundlæggende rettigheder en altafgørende rolle. Ved udvikling af samarbejde med tredjelande på disse områder er det vigtigt at sikre, at menneskerettighederne overholdes i fuldt omfang, herunder også kravet om ligebehandling. Hvis der f.eks. udveksles oplysninger med politiet i tredjelande, må disse oplysninger ikke være opnået under tortur eller umenneskelig behandling, og der må være tilstrækkelige garantier herfor.

En styrkelse af respekten for menneskerettigheder og migranternes menneskerettigheder i oprindelses-, transit- og bestemmelseslandene spiller en central rolle i EU *Samlede migrations- og mobilitetsstrategi*, som fastlægger EU's eksterne migrationspolitik. Der bør lægges særlig vægt på at beskytte og forbedre vilkårene for sårbare migranter som f.eks. uledsagede mindreårige, asylansøgere, statsløse og ofre for menneskehandel.

Menneskehandel er et fænomen, som har særlig relevans på dette område. Det er vigtigt at sikre, at kriminalitetsbekæmpelse/sikkerhed og menneskerettigheder betragtes som to sider af samme sag, og at der også tages fat på de problemer, der er roden til menneskehandel. Det er f.eks. meget vigtigt at beskytte kvinder mod kønsbaserede former for vold og bekæmpe de stigende tendenser til fattigdom blandt kvinder. På det eksterne område vil EU fortsætte med at prioritere bekæmpelse af menneskehandel ud fra en menneskerettighedstilgang. Denne

prioritering skal komme til udtryk i finansieringsforanstaltninger, uddannelses tiltag og informationsudveksling, og den rækker ud over den eksterne dimension af EU's politik på området frihed, sikkerhed og retfærdighed. EU-koordinatoren for bekæmpelse af menneskehandel og udenrigstjenesten har allerede etableret kontakter for at få opstillet en liste over prioriterede lande og regioner med henblik på indgåelse af fremtidige partnerskaber om bekæmpelse af menneskehandel.

Inden for grænseforvaltning arbejder EU aktivt på at sørge for, at menneskerettighedsdimensionen inddrages i udviklingen af en effektiv grænsekontrol i tredjelande. Det er især vigtigt, at grænsevagterne er tilstrækkeligt udstyret og uddannet til at sikre, at personer med behov for beskyttelse, der antræffes ved grænsen, får adgang til den bistand og hjælp, de har brug for.

En 360 grader sammenhængende politik

At EU fremstår som et forbillede med hensyn til respekt for grundlæggende rettigheder, er af meget stor betydning, ikke blot for alle EU's borgere, men også for selve Unionens udvikling. Det gode omdømme styrker EU's bestræbelser på at fremme menneskerettigheder overalt i verden.

Lissabontraktaten har gjort charteret om grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union til et retligt bindende dokument. Det skal overholdes af alle EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer samt af medlemsstaterne, når de gennemfører EU-lovgivning. EU's forpligtelse til at overholde menneskerettighederne er ikke kun en generel forpligtelse til at afstå fra handlinger, der krænker disse rettigheder, men også til at tage hensyn til dem i egne politikker, både interne og eksterne.

I oktober 2010 vedtog Kommissionen en strategi for en effektiv gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder. Denne strategi, som fastlægger, hvordan EU-institutionerne og medlemsstaterne skal føre chartret ud i livet, er blevet meget positivt modtaget i Europa-Parlamentet og Rådet. Kommissionen vil hvert år udsende en rapport om, hvilke fremskridt der er gjort. Den første rapport om EU-institutionernes gennemførelse af chartret blev offentliggjort i marts 2011.

EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention vil være et supplement til den stærke beskyttelse af menneskerettigheder, der allerede findes i Unionens retsorden med EU's charter om grundlæggende rettigheder og EU-Domstolens retspraksis.

Disse EU-politikker er relevante for Europas troværdighed, når EU tager menneskerettighedsspørgsmål op med andre lande. Når EU rejser spørgsmål om menneskerettigheder med tredjelande, sker det på grundlag af internationale standarder, hovedsagelig FN's centrale menneskerettighedskonventioner og de grundlæggende arbejdsnormer samt (for parter i Europa), Europarådets og OSCE's normer. Det er vigtigt, at EU og medlemsstaterne, inden for deres respektive kompetenceområder, opfylder disse standarder på en synlig og effektiv måde.

C. OPBYGNING AF STÆRKE PARTNERSKABER

Multilateralt samarbejde

For at opnå en slagkraftig indsats fra FN er EU nødt til at etablere et fælles grundlag med partnerlandene. Unionen har i de seneste år gjort en stor indsats, for at FN's Menneskerettighedsråd (HRC) i Genève og det tredje udvalg under FN's Generalforsamling skal kunne fastsætte og beskytte universelle normer og standarder for menneskerettigheder og sætte ind over for alvorlige menneskerettighedskrænkelser. Denne indsats har haft en vis succes, bl.a. ved mobiliseringen af verdensomspændende støtte til et moratorium for dødsstraf og opnåelsen af konsensus om initiativer vedrørende religions- og trosfrihed.

Succes afhænger i vid udstrækning af EU's evne til at arbejde med og være lydhøre over for partnere i tredjelande og til at deltage i tværregionalt samarbejde, også gennem bilaterale forbindelser. EU er nødt til at styrke sin kapacitet til at vedtage fælles holdninger og tale med én stemme ved at udnytte medlemsstaternes samlede indflydelse og ressourcer gennem byrdefordeling og ved at anlægge en mere strategisk tilgang til prioriteringen. Der må skabes en bedre synergi og koordinering mellem Genève, New York og Bruxelles og med EU's indsats i andre multilaterale fora som f.eks. Europarådet og OSCE.

EU skal arbejde på at øge sin effektivitet i FN, opbygge tværregionale koalitioner, støtte FN-systemets menneskerettighedsmekanismer og fremme bedre synkronisering med Unionens aktiviteter på bilateralt plan og i andre multilaterale fora. EU vil udvikle en årlig strategi for fastlæggelse af prioritetsområder i FN på alle menneskerettighedsrelaterede møder i Genève og New York i overensstemmelse med de prioriterede mål på mellemlang sigt, der er fastsat for Unionens indsats i FN.

International retfærdighed

EU går fuldt ud ind for at fremme international retfærdighed ved at bekæmpe straffrihed og fremme en lovbaseret international orden, der kan forebygge folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser og sikre, at gerningsmændene til sådanne forbrydelser drages til ansvar. EU vil fortsat være fortalere for, at enhver der krænker den humanitære folkeret og menneskerettighedslovgivningen, skal drages til ansvar herfor. EU vil fortsætte sin betydelige støtte til Den Internationale Straffedomstol (ICC) og andre internationale straffedomstole og til kampagner for universel ratifikation af Rom-statutten. EU støtter i fuldt omfang universaliteten og integriteten af Rom-statutten for Den Internationale Straffedomstol og ICC's uafhængighed. EU arbejder også aktivt på at sikre, at Rom-statutten får sin fulde virkning gennem princippet om komplementaritet og effektive forbindelser mellem de nationale retssystemer og Den Internationale Straffedomstol.

EU bør som led i sin indsats udadtil udvikle en specifik politik vedrørende retsopgør efter regimeskifter for at støtte de pågældende samfund i at håndtere tidligere tiders misbrug gennem mekanismer for sandhed, retfærdighed, erstatning og institutionelle reformer.

Regionale organisationer

EU vil styrke sit samarbejde om menneskerettigheder og demokrati med regionale og mellemstatslige organisationer, både på det politiske plan og på lokalt plan, mellem EU's delegationer og disse organisationers hovedkvarter, lokalkontorer eller missioner. EU vil gøre mere systematisk brug af sit samarbejde med Europarådet og OSCE. EU bør undersøge

mulighederne for at udbygge samarbejdet med Den Afrikanske Union, ASEAN, OAS og andre og i den forbindelse bygge på deres konsoliderede eller nye regionale menneskerettigheds- og demokratimekanismer. EU bør bruge sin dialog med de forskellige regioner, såsom ASEM, EULAC, AU/EU og AVS-landene, til at styrke samarbejdet om menneskerettigheder.

EU bør endvidere fremme menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet i den arabiske verden og andre steder via et tættere samarbejde med andre organisationer, som f.eks. Den Arabiske Liga og OIC.

Større virkning gennem dialog

Menneskerettigheder og demokrati er en integreret del af EU's dialog med andre lande, helt op til og med topmødeplan. Selv om EU har iværksat hen ved 40 målrettede menneskerettighedsdialoger og høringer, giver disse de bedste resultater, når de bliver en integreret del af den bredere struktur i EU's forbindelser med et givet land.

EU bør tage ved lære af sine erfaringer og tage en række skridt, der kan gøre denne dialog mere effektiv:

- sikre en tættere forbindelse mellem menneskerettighedsdialogerne og andre politiske instrumenter
- fastsætte prioriteter, mål og benchmarks for dialogerne, der kan revideres i forbindelse med landenes menneskerettighedsstrategier
- udbrede bedste praksis til at gælde alle de forskellige former for menneskerettighedsdialoger, herunder lokale dialoger med AVS-lande under Cotonou-aftalen (art. 8)
- undersøge mulighederne for at styrke dialogen og samarbejdet med EU's strategiske partnere.

Reaktion på alvorlige krænkelser

I visse tilfælde sætter EU ind med foranstaltninger (f.eks. indefrysning af aktiver, våbenembargoer eller visumforbud) som reaktion på alvorlige krænkelser af menneskerettighederne i tredjelande. Sådanne foranstaltninger er altid genstand for grundige overvejelser i overensstemmelse med "Grundprincipper for anvendelse af restriktive foranstaltninger" fra 2004 og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Restriktive foranstaltninger tages jævnlige op til fornyet overvejelse i Rådet. Det er vigtigt, at de bidrager til de mål, som de er rettet mod, at de ikke skader civilbefolkningen, og at de overholder krav om klare og fair procedurer, herunder retten til effektive retsmidler.

D. UDNYTTELSE AF EUROPAS KOLLEKTIVE VÆGT

For at opnå resultater med den tilgang, der er beskrevet i de foregående afsnit, må EU styrke den måde, hvorpå Unionen håndterer menneskerettigheder og demokrati i sin opræden udadtil.

Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har gjort menneskerettigheder og demokrati til en af sine hovedprioriteter. Ved at gøre sine synspunkter vedrørende aktuelle kernespørgsmål gældende systematisk og indtrængende har Parlamentet sat sig i spidsen for bestræbelserne på at fremme menneskerettigheder i alle EU's aktiviteter. Arbejdet med andre parlamenter (gennem parlamentariske samarbejdsudvalg og delegationer til regionale parlamentariske forsamlinger) yder et særligt værdifuldt bidrag til at styrke EU's signaler. Europa-Parlamentet kan med fordel sætte mere ind på at udbrede sit vitale menneskerettighedsbudskab ud over Underudvalget om Menneskerettigheder til Parlamentets delegationer i tredjelande.

Medlemsstaterne

Hvis EU's indsats til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder og demokrati skal blive mere effektiv og troværdig, er det nødvendigt at få mobiliseret EU-institutionernes og medlemsstaters samlede indflydelse. Medlemsstaterne skal fortsat have stærkt ejerskab og ansvar for EU's menneskerettigheds- og demokratipolitik, både på multilateralt plan og i bilaterale forbindelser med tredjelande. Det kræver formulering af stærke fælles holdninger på menneskerettighedsområdet, som kan danne grundlag for, at både EU-institutionerne og EU-medlemsstaterne kan tale med én stemme. Det vil regelmæssige drøftelser om menneskerettighedsspørgsmål, også på politisk niveau, kunne bane vej for. Endvidere har medlemsstaterne en vigtig rolle at spille ved at bidrage til gennemførelsen af EU's menneskerettigheds- og demokratipolitik gennem byrdefordeling og arbejdsdeling.

En permanent kapacitet for menneskerettigheder og demokrati i Rådet

Rådets arbejdsgruppe om menneskerettigheder (COHOM) spiller en central rolle i styringen af EU's menneskerettighedspolitik og i rådgivningen af PSC og Rådet. I øjeblikket er COHOM-medlemmerne udsendt fra hovedstæderne og mødes kun en gang om måneden og kan dermed ikke længere fuldt ud imødekomme den øgede arbejdsbyrde og det øgede behov. En effektiv gennemførelse af EU's eksterne menneskerettighedspolitik kræver mere hyppige møder i COHOM og en permanent kapacitet og ekspertise inden for menneskerettigheder og demokrati i EU-landenes faste repræsentationer i Bruxelles. En COHOM-gruppe i Bruxelles, ville sikre tættere integration med arbejdet i Rådet, COREPER og PSC og andre tematiske eller geografiske arbejdsgrupper. Det ville også muliggøre månedlige møder mellem direktørerne med ansvar for menneskerettigheder, som dermed kunne koncentrere sig om de strategiske aspekter af EU's menneskerettigheds- og demokratipolitik, mens gruppen i Bruxelles skulle tage sig af løbende spørgsmål.

Opbygning af en menneskerettigheds- og demokratikultur

Inden for EU-Udenrigstjenesten er der oprettet et direktorat for menneskerettigheder og demokrati. Der gælder det generelle princip, at menneskerettighederne ikke kun er et anliggende for eksperter, men indgår som et grundelement i alles arbejde. Der er på baggrund heraf nu oprettet særlige antenner med fokus på menneskerettigheder i alle EU's delegationer i hele verden – dette system bør udvikle sig til et netværk, der kan levere tværgående kampagner. Et lignende antennenetværk er ved at blive skabt i EU-Udenrigstjenesten og Kommissionens tjenestegrene.

Uddannelse i menneskerettigheder og demokrati tilbydes til alle delegationschefer og til Udenrigstjenestens og Kommissionens medarbejdere.

Et net af antenner med fokus på menneskerettigheder og demokrati vil blive etableret med anvendelse af den nyeste teknologi til udveksling af oplysninger og med bedste praksis.

Nytænkning af EU's kommunikation

Overalt i verden udgør sociale medier en platform, hvor menneskerettighedsforkæmpere kan yde hinanden støtte og udveksle information samt nå ud til deres tilhængere i hele verden. De sociale medier gør det også muligt for dem at dokumentere og formidle deres personlige erfaringer og dermed ofte omgå statskontrollerede medier. De muligheder, der findes for at udveksle videoer og beskeder, kan gøre det vanskeligere for brutale regimer at skjule undertrykkelse af menneskerettigheder og demokratiundergravende virksomhed. Samtidig kan disse muligheder anvendes til en tættere overvågning og profilering af borgerne. Denne konnektivitet – og de grupperinger, der for nylig er opstået gennem de sociale medier – kan også anvendes til at samle de politiske beslutningstagere og borgerne til politiske drøftelser. Ved f.eks. at benytte live webcast kan mennesker fra hele verden drøfte menneskerettighedsspørgsmål med ledende politikere fra EU og EU's internationale partnere. Det nedbryder de traditionelle hierarkiske barrierer og hindringer for adgang til politisk indflydelse. Hvis nogen ønsker at have indflydelse på drøftelserne, behøver de nu kun at have adgang til internettet.

Dialog med forskellige grupper i samfundet gennem digitalt diplomati er en vigtig metode til at fremme EU's værdier og EU's arbejde rundt omkring i verden. Der er sket en betydelig udvikling i EU's digitale diplomati gennem brugen af sociale medier, selv om der skal gøres mere for at udvikle disse nye teknikker og udnytte det potentiale, der ligger i EU's delegationer overalt i verden.

EU kunne inddrage centrale delegationer i brugen af sociale medier til digitalt diplomati ved hjælp af eksisterende kommunikationsressourcer. EU vil yde praktisk støtte til brugerne af de sociale medier for at styrke et aktivt medborgerskab lokalt.

De næste skridt

EU har både viljen og midlerne til at gå forrest, når det drejer sig om at beskytte menneskerettighederne og støtte demokrati verden over.

Denne meddelelse er et bidrag til de igangværende drøftelser i EU-institutionerne om en mere effektiv og sammenhængende tilgang til menneskerettigheder og demokrati. Formålet er at indhente synspunkter om en række mulige foranstaltninger og tiltag. Næste skridt på vejen skal så bestå i at få gennemdrøftet alle ideerne mellem institutionerne for at nå til enighed om en EU-tilgang.

For at man kan se, hvilke fremskridt der gøres med at nå de mål, som er opstillet i denne meddelelse, vil EU fremlægge sine resultater i sin årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden. Det skal give alle aktører og interessenter i EU's politik, herunder civilsamfundet, mulighed for at vurdere virkningen af EU's indsats og bidrage til at fastlægge fremtidige prioriteringer.

Rådet og Parlamentet opfordres til at gennemgå disse resultater regelmæssigt og til at revidere EU's strategiske målsætninger efter fem år.